

አርባ ዓመት ተጠጋ ፤ ከረሃብ ሣንወጣ!

ትምህርት ቤት ለክረምት ተዘግቷል፤ ለምያ ማሻሻያ ኮርስ አዲስ አበባ መጥቼ ነው። ዓመተ ምህረቱ ነሐሴ 1967 በመርካቶ ምዕራብ ሁቴል ነበር። የምሳ ሰዓት ስለነበር፣ የጠም ምግብ አዘዝኩኝ፤ ምን ልንገራችሁ የቀረበው ምግብ ሁለት ሰው የሚመልስ ነው። በትሪ በቀረበው የማኛ ጤፍ ላይ የሱፍ ፍትፍት፣ ጎመን፣ ሲሊጆ፣ የሸንብራ ቁሌት፣ የቃሪያ ሥንግ፣ የምስር፣ የአተር፣ አልጫና ቀይ ወጥ እናም ግማሽ ክንድ የሚሆን የዝቀይ አሣ ተጠብሶ ከሎሚ ጋር ቀርቧል። በባለጀር ብርጭቆ ድራፍት አዝዝተዋል። ብቻዬን ነበርኩ። በሁለተኛው ፎቅ ላይ ያለው ምግብ ቤት ጢም ብሏል። ጫጫታው ያስተጋባል ፤ እኔም ከያይነቱ ቀማመስኩ፤ ከድራፍቱም አንድ ሁለቱ ተገነጩሁ፤ አገሳሁ፤ ሰውነቴን አዝናናሁ፤ ቀና ብዬ የተከፈተውን ቴሌቪዥን ተመለከትሁ። አዮ ናት (እናት) በአጋዴን በረሃ ግመሏን እየመራች ሣለች በጠኔ ተጥመልምላ ከግመሉ ፊት ስትወድቅ አየሁኝ። የምግብ ፍላጎቴ ታወክ፤ ልቤ በሐዘን ተሞላ፤ እንባዬ በጉጨ ላይ ኩልል ብሎ ወረደ፤ መመገቡን አቆምኩ፤ በመሐረብ እንባዬን ጠራረኩ።

አዮና ያ ግመል ለእኔ የቆየ ትዝታ አላቸው። ተወልጄ ባደኩበት የአውራጃ ከተማ ቅዳሜና ማክስኞ የገበያ ቀናት ሲሆኑ ገበያውን የምታበሹብሽው አዮ ናት። ስለዚህ አዮ ሸንኮራውን፣ ሙዙን፣ ብርቱካኑን፣ ዜይቱናውን፣ ቡናውን፣ ማሩን፣ ቅቤውን በግመሏ ጭና ወደገበያ እንዳልመጣች ሁሉ ፣ ዛሬ የእርዳታ ሕል ፍለጋ ወደ ከተማ ስትመጣ በጠኔ እንደወደቀች ተሰማኝ።

ልጆች ሆነን እናታችን ሙዙን ወይም ሸንኮራውን ሳትገዛልን ስትምጣና ስናለቃቅስ የሙዝ እናት ሞተች ስትለን እንተከዛለን። የሙዙንና የሸንኮራውን ጥያቄ እንረሳለን። ይህኛው ግን አይረሳም፤ እውነተኛ ሞት ነበረ። አለቀስኩ፤ እንባ አይገደኝ። ግማሽ አካሌ ተቆርሶ የተወሰደ ያህል ተሰማኝ። ወደክፍለ ሃገሬ እንደተመለስኩ ወደ ትምህርት ቤቶች ጽፈት ቤት ሄድኩ፤ ከደመወዜ ላይ በየወሩ ሃያ ብር ለድርቅ እንዲቆረጥ ማመልከቻ አቀረብኩ። ብዙም ሳይቆይ ከማንኛውም የመንግሥት ሠራተኛ የወር ደመወዝ በዓመት ለድርቅ ገቢ እንዲሆን አዋጅ ወጣ። ቅር ያለው ዜጋ አልነበረም። ለጊዜውም ቢሆን የአእምሮ እረፍት የሚሰጥ ነበር። ሆኖም ግን ዘለቄታዊ መብትኬ እንዳልነበረ ለጥቂቶች ግልጽ ነበር።

ብዙም ሳይቆይ አዲስ ዘመን ጋዜጣ አንድ የአሜሪካ የምርምር ተቋምን ጠቅሶ 'ኢትዮጵያ ለሰላሳ ሦስት ዓመት ትራባለች' የሚል በመጀመሪያ ገጹ ላይ አወጣ። በአንድ ጎኑ ተስፋ አስቆራጭ ቢመስልም በሌላ ጎኑ እንዴት በማለት እልህ የሚያስገባ ነበር። ሁለት የዓለማዊ ኮሌጅ ተመራቂዎች በእርሻ ልማት ላይ በስዊድን ተራዶ ይረዳ በነበረው ኢቢድ የሚባለው ይሰሩ የነበሩ ከአሜሪካ ተቋም የተጠቀሰውን ትንበያ አልተቀበሉትም። የደርግ የመሬት ለአራሹ አዋጅ አልተዋጠላቸውም። ከፈረሱ በፊት ጋሪው በሚል በአጩሩ ያስቀምጡታል። የኢትዮጵያን ሕዝብ በመሬቱ ጉዳይ ያላሳተፈ አዋጅ የፖለቲካ ፍጆታ ነው ይሉታል። ያም ሆነ ይህ ግብር ከፍሎ ወተት እንደውሃ በቧንቧ አቅርቦ በዓለማዊ ኮሌጅ ያስተማራቸው ሕዝብ ወለታ አለባቸው። የሚሞት አውሬ ሲፈራገጥ እስኪሞትለት ድረስ በአዛፍ ላይ አርፎ እንደሚጠባበቅ ጆፌ አምራ ያለሥራ በቀብጺ ተሰፋ መቀመጥ ወንጀል ነው በማለት ለሥራ ተነሣሱ። 'ኢትዮጵያ ሰላሳ ሦስት ዓመት ትራባለች' ማለት ሰላሳ ሦስት ዓመት ተመጽዋች ትሆናለች ማለት እንደሆነ ወሰዱት። ሸሚዘቸውን ጥቅልለው ለሥራ ተሰማሩ፤ የተወረሱ ኩዳድ እርሻዎች ጠም ላለማሳደር፤ ዝናብና ፀሐይ የሚፈራረቅባቸውን ትራክተሮች ለማቀሳቀስ፤ ከግብር ከፋዩ ለሚከፈላቸው ደመወዝ አገልግሎት ለመስጠት ዝግጁ ሆነው ቀረቡ። የተወረሱ ትራክተሮችን ተጠቅመው ያንን ኩዳድ መሬት ስንዴ ነሰነሱበት። በመቶ ሺዎች የሚቆጠር ኩንታል ስንዴ አመረቱ። መንግሥትን ቤሳ ቤቲን አላሰጡትም።

አንደኛው ወጣት ሁለት መቶ ሺ ኩንታል ስንዴ ሲያመርት ሌለኛው በሚኖርበት አውራጃ መቶ ሃምሳ ሺ ኩንታል አመረተ። ሁለቱም ይህ ስንዴ በረሃብ ለተጠቁ አካባቢዎች አንዲላክ ለቤሔራዊ ሐብት ልማት በሰነድ አስረከቡ። የቤሔራዊ ሐብት ልማት በመጓጓዣ ላይ እንዳለ በክረምት ምክንያት ማጓጓዣን ያቋርጣል፤ መቶ ኩንታል የማይሞላ በመጋዘኑ ውስጥ በዝንብ ጠፈጠፍ ተበላሸ። ከአዲስ አበባ የቴሌቪዥን ቀራጮች መጥተው በካሜራ ከቀረጹ በኋላ በኤኮኖሚ አሻጥሮ ሰም ለሕዝብ ቀረበ። ለወገንና ለሃገር ክብር ለሠሩት መልካም ሥራ፤ ነጋሽ ሰሐሌ በባሌ ጎባ ፣ ታደስ ይርገጤ በአዲስ አበባ በእርሻ ሚኒስትር ጽፈት ቤት አካባቢ ካሳችሱ በጥይት ተደብድበው ተገደሉ። ነጋሽና ታደስ በአሜሪካ አገር የነፃ ትምህርት ዕድል በጊዜው ቢሰጣቸውም፤ ያለን ዕውቀት ከሃገራችን ገበሬ ጋር ለመሥራት ቢቀደኝን ነው ነበር መልሳቸው፤ ቤተሰብም ያንን ያህል ደመወዝ እያገኙ ትዳር መስርተው ልጅ ወልድው ቢያሳኛቸው ቢማጸኙቸውም አለሆነም። ሃገር ሰላሳ ዓመት ትራባለች እየተባለ ልጅ ወደዚህ ዓለም ማምጣት ለረሃብ ነው? ነበር መልሳቸው። አርባ ዓመት ተጠጋ ከረሃብ ሳንወጣ፤ በቅርቡ ለሕውሃቱ መሪ ለአቶ መለስ ዜናዊ የሃገራችንን የረሃብ ተመስሌነት አስመልክቶ ከጋዜጠኛዋ ለቀረበላቸው ጥያቄ የመለሱት መልስ አሣዝኖኝ ነው ይህቺን ጽሑፍ ለማቅረብ የተነሣሁት። ጥያቄው ይህን ይመስል ነበር፤ በኢንግሊዘኛ ቋንቋ መዝገብ ቃላት ውስጥ 'ረሃብ' (Hunger) ለሚለው ፣

'ኢትዮጵያ' ፈቺ ቃል ሆናለች። ምን ይላሉ?' የሚል ነበር። መልሱም 'የላሊበላን ገዳምን የቀረጸ፣ የፋሲልን ግንብ የገነባ፣ የአክሱምን ሐውልት ያቆመ ሕዝብ እንዴት እራሱን መመገብ ይሳናዋል?' በሚል ጥያቄ ነበር የመለሱት። የኢትዮጵያ ሕዝብ ለምን ራሱን መመገብ እንደተሳነው፤ ለአቶ መለስ ዜናዊ የጠፋቸው ባይሆንም አንዳንድ ነገሮችን ላስታውሳቸው። በጋንቤላ ፣ በአጋዴን፣ በአዲስ አበባ የአጋዚ ጦራቸው በዓለም ሕዝብ ፊት ጭፍጨፋ ያከሄደባቸው ሥፍራዎች ናቸው። በነዚህ ሥፍራዎች የሚኖረው ሕዝቡ በቀን አንዴ ከተመገቡ እሰየው ነው። ደግሞ የሕውሃቱ መሪ አቶ መለስ ዜናዊ የዘነጉት አንድ ነገር አለ፤ በአምስት ሚሊዮኖች የሚቆጠሩ መለስ ዜናዎች በየ ቀበሌው፣ በየ ወረዳው፣ በየአውራጃው፣ በየክፍለሃገሩ እንዳሉ ነው። እርሳቸው በቴሌቪዥን መስኮት ወጥተው ጣት እቆርጣለሁ ሲሉ፣ አምስት ሚሊዮኑ ተቀጣሪያቸው ካራ ሲሰል ያድራል። ጣት ለመቁረጥ አይደለም። አንገት ለመቁረጥ። ይፍረዱን በፍረሃት የተወጠረ ሕዝብ እንዴት እራሱን ይመግባል?

ሁለቱን ወጣት ገበሬዎች የጠቀስኩት ፍትሕ በሃገራችን ቢሰፍን ታምር እንደምንሰራ ለማሳየት ነው። ፍትሕ ያለመኖሩ ያስከተለው ጉዳት ረሃብ ብቻ አይደለም፤ እንደሰው ማሰብ እንዳንችልም ጭምር ነው። ዩኒቨርሲቲዎች ቢከፈቱ ፣ አውራ መንገዶች ቢዘረጉ ሰማይ ጠቀስ ፎቆች ቢሰሩ ፍትህ ከሌለ እንደ እሰሳ መታገሪያ በረት ወይም ጋጣ ናቸው። የሚያስገርመው አቶ መለስ ዜናዊና ጓዶቻቸው ከአርባ ዓመት በፊት ደደቡት በረሃ የገቡት ምን ፈልገው እንደነበር እስካሁን ለኢትዮጵያ ሕዝብ ግልጽ አይደለም። አቶ መለስም ባለፉት ሃያ ዓመታት ውስጥ ግልጽ ያደረጉት ነገር ቢኖር ሕዝብን በጎሣ መከፋፈል ቀድሞንም በአእምሮቻቸው የቋጠሩት የአማራ ሕዝብን ጥላቻ ተግባራዊ ሲያደርጉ ነው። ለአቶ መለስ ዜናዊ በ1997 ዓ.ም ሰኔ ወር ላይ የሆነውን ላስታውሳቸው፤ መሪም አባትም ናቸው።አንድ አባት በሻራተን ሆቴል የልጃቸውን ምረቃ ሲያከብሩ በክንዳቸው ልጃቸውን እንዳቀፉ ካሜራው ያሳያል። እሰየው ነው። የሰውን ባህሪ ያሳያል። ከሆቴሉ ውጭ ግን በእርሳቸው ትዕዛዝ የአጋዚ ሠራዊት ሰላማዊ ሰልፍ የወጣውን የአዲስ አበባን ሕዝብ ይገላል። በአጋጣሚ የተገኘ የአሰራ አንድ ዓመት ወጣት ባንክ ሲዘርፍ ተገኘ ተብሎ በአጋዚ ጦር ተገደለ። አቶ መለስ የተገደለውን የአሰራ አንድ ዓመቱን ነብዮን እናት ለምን ሻራተን አዲስ ልደቱ አላከበሩለትም ሊሏቸው ይገባል? የኢትዮጵያን ሕዝብም እንዴት እራሱን መመገብ ተሳነው ሲሉ ያ ማለቶ ነው። የአጋዴን ሕዝብ ዳቦ እያለ ሲጮህ ለምን ኬክ አይበላም ማለት ይመስላል።

ምንም እንኳን የውሕሃቱ መሪ አቶ መለስ ዜናዊ በኢንግሊዘኛው ቋንቋ (**victimizing the victim**) ተጎጂውን ጎጂ አድርገው ቢያቀርቡትም የኢትዮጵያ ሕዝብ ፍትሕ አጥቷል። ፍትሕ የሌለው ሕዝብ ዜጋ አይደለም። ዜጋ የሚበለው የራሱ የሆነ ሃገር ሲኖረው ብቻ ነው። ሃገሪ የሚለው መብቱ ተጠብቆለት የዜግነቱን ግዴታ ሲወጣ ነው። በአገ ሃይለ ሥላሴ በደርግ መንግሥት ብንራብ ፍትሕ ቢጓደልብን በሁላችን ላይ የተጫነ ቀንበር ስለነበር በሕብረት ታግለነዋል። በጋራ ቀንበሩን ከጫቃችን ላይ አሸቀጥረን ለመጣል በሐደት ላይ ነበርን።

የትግራይ ሕዝብ ነፃ አውጪ ግንባር ሥልጣን ላይ ከወጣ በኋላ ግን ሁኔታዎች ተለዋወጡ። የዘር ፖለቲካ ነገሠ፣ አገራዊ ራዕይ ኮሰሰ ፤ ርዕሰታችን ለባዕዳን ተሸጠ፤ ዜጎች ሃገራቸውን ለባዕዳን ለቀው ተሰደዱ፤ በችግር ጊዜ ሊቆሙለት ሊያጽናኑት የሚገባቸው የሃይማኖት መሪዎችም ሥጋቸው አሸነፋቸው ፤ ለጥሩ ኑሮ ተሰደዱ፤ በጎቻቸውን ለተኩላ ትተው። ቀደሞውንም በሃገራችን የተዘረጋው የትምህርት ሥሪዐት የራሱን ምቹት ከማደላደል ያለፈ፣ አርቆ አስተዋይነትን መሠረት ያደረገ አልነበረም። ስለዚህ ተማርኩ የሚለውም ክፍል ቢሆን በቀላሉ ለቅጦት ኑሮ፣ ለአላቂ ዕቃ፣ ተበረከክ፣ ለጥቅም ስዕብናውን አሳልፎ ሰጠ። በሃገር ቤት የቀረው ሕዝብም ቢሆን በረሃብ እንደቅጠል እየረገፈ ነው። በአዲስ አበባ የሚገኙት የመገናኛ ብዙሃን ስለ ውሸት እድገት እንጂ በአጋዴን ሕዝብ ላይ እየደረሰ ያለውን ረሃብ ለሌሎቹ የሃገሪቱ ክፍሎች አያሰሙም። በተለይ በአጋዴን የመገናኛ ብዙሃን አይሉም።የእርዳታ እህል እንዳይደርስ ታግዷል። የሠራዊቱም ተልኮ ይህን ማስፈጸም ነው። የሃገራችን አሁን ያለችበት ሁኔታ ስማሊያ በኤሮፖ አቆጣጠር በሰማኒያው ዓመተ ምህረት ውስጥ የነበረችበት ሁኔታ ያስታውሰናል። የትግራይ ሕዝብ ነፃ አውጪ ግንባር እያከናወነ ያለው በሰማኒያው ዓመተ ምህረቶች ውስጥ የሱማሌው ፕሬዝዳንት ዚያድ ባሬ ያደርግ የነበረውን ነው። ዚያድ ባሬ ለም መሬቶችን ለአረብ ሐብታሞች አከራየ፤ ያልተመረመሩ ማደበሪያዎችን ተጠቅመው ለጊዜው መሬቱን ምርታማ አደረጉት። ግን የክራይ መሬት ነውና ለዘለቄተው ለሚያስከትለው ጉዳት ደንታ አልሰጣቸውም። ዛሬ ለሱማሌ ሕዝብ የቀረው አመዱ ነው። ጭንጫ መሬት ምንም የማያበቅል ። በተጨማሪ በሰልጣን ለመቆየት ሕዝቡን በጎሣ ከፋፈሎ ከዘርያዎቹም ታማኞቹን ከግመል ጠባቂነት ከመንገድ ጠራጊነት አንስቶ የጅንራልና የባንክ ገዥነት ሥልጣን ሰጣቸው። የሃገሪቱን ሐብት በቆጥጥሩ ሥር አዋለ። ከግመል አንስቶ እስከ ፍየልና በግ ግግድ የራሱን ጎሣዎች አሰማራ። ገንዘቡ እየተሰበሰበ በአረብ ባንኮች ተከማቸው። 'ፈረሰኛ ሲቀድም እግረኛ ምን ይጠብቃል?' ሆነና ሕዝቡ የራሱን ሃገር ሐብት ዘረፋ ላይ ተሰማራ። የዛሬዋ ሱማሊያ የዚያን ጊዜው ውጤት ናት። የሚዘረፈው ሲጣፋ መሪውም ሲከበልል ቀሪው እርስ በእርስ መገዳደልና ረሃብ ነው።ዚያድ ባሬም ቢሆን የዘረፈውን ገንዘብ አልበላውም። ሃገሩንም ሕዝቡንም ይዞ መቀብር ወረደ። ማንም ኢትዮጵያዊ ሃገሩ እንደሱማሌያ እንደትሆን አይመኝም። ምኞት ደግሞ እንዳትሆን አያግዳትም። እንዳይሆን የምናስቆመው እኛ ልጆቻ ነን።

ሐቁ ግን የሕውሃት መንግሥት ኢትዮጵያ እንደሱማሌያ እንደትሆን በማመቻቸት ላይ ነው። ይህንንም የጀመረው ከ ዘጠና ሰባቱ ምርጫ በኋላ ነው። ለምን ፈለገ? ሕዝብ በጎሣ ተከፍፍሎ ሲዋጋ አቶ መለስና የቅርብ ቤተሰባቸው ኢትዮጵያን ለቀው ይወጣሉ ወይም ሱማሌ ላንድ ከትልቋ ሱማሌያ ተገጥላ መንግሥት እንደመሠረተችው ሁሉ የቀረው የኢትዮጵያ ሕዝብ በጎሣ ተከፋፍሎ ሲገዳደል ትግራይን አስገጥለው ዞር ሊሉ እንደሆነ ምልክቶች እየታዩ ነው። የተዘረፈው ከ 8 ቢሊዮን ዶላር በላይ ወደ ውጭ ያሸሹት፤ ከባንክ የተዘረፈው አስር ኪሎ ወርቅ ፤ ከመጋዘን የተዘረፈው አስር ሺ ቶን ቡና፤ ለሕዝብ ያልተገለጸው የመሬት ሸያጭ ፤ ኤፈርት የሚሉት ድርጅት ካፒታል በአባይ ግንባት ስም የሚሰበሰበው ገንዘብ ለተረበው የኢትዮጵያ ሕዝብ ካልዋለና ታንክ ከተገዛበት ይህ ሁሉ አንድ ቦታ ላይ ማረፍ አለበት። የት? ብለን መጠየቅ አለብን። በሌላ መልኩ ለፈጸሙት ግድያ በወንጀለኛነት የሚጠይቃቸው ክፍል እንደይኖር ሁኔታዎችን ማመቻቸታቸው እንደሆነ ምልክቶች ይታያሉ። ዚያድ ባሬ ያደረገው ይህንኑ ነው።

የሰቆቃው ገፈት ቀማሹ አሁንም ወደ ፊትም የኢትዮጵያ ሕዝብ ነው። ነገሮች ይበልጥ ውስብስብ ሆነው ውሉ ከመጥፋቱ በፊት ሃገራችንን በባለቤትነት ወደ እጃችን መመለስ አለብን። ሁኔታው ጊዜ የሚሰጥ አይደለም። ያልገበው እስኪገባው ስንጠብቅ የሃገራችን ሁኔታ ከቁጥጥር ውጭ ሊሆን ነው። በግንቦት ሰባት፣ በአነግና በአንላፍ ከአፋርና ከፍትሕ ፈላጊዎች ጋር የሚደረገው ውይይት ሰፍቶ በሃገራችን በሕዝቡ ውስጥ እንዲጀምር ማድረግ ጊዜው አሁን ነው። የገባን ወገኖች ያልገባቸው እስኪገባቸው አንጠብቅ ። የገባን እጅ ለእጅ ተያይዘን ሃገራችንን እናድን። ሃገር ሲኖር ነው አመራር የሚኖረው። ውርደት 'በቃ' ብለን እንነሳ!

እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ይጠብቅ።

ታደለ መከሪያ